

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Sporządzać zestawienia obrotów dzienników częściowych za dany okres sprawozdawczy, stosownie do art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
2. Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienie sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
3. W księgach rachunkowych ujmować wszystkie należności - w tym z tytułu not obciążeniowych dotyczących kosztów wychowania przedszkolnego, celem odzwierciedlenia w nich stanu rzeczywistego, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze obowiązek ewidencjonowania w księgach rachunkowych wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
4. W księgach rachunkowych Urzędu jako jednostki oraz w ewidencji budżetu, zapisów o zdarzeniach dokonywać w ujęciu systematycznym, stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁶, a w szczególności:
 - a) zwrot części niewykorzystanych dotacji celowych ujmować w roku bieżącym (otrzymania dotacji) zapisem dodatnim na stronie Wn konta 901 „Dochody budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 133 „Rachunek budżetu”,
 - b) przypis kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego w roku następnym, ujmować w roku przekazania na stronie Wn konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji ze stroną Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”,
 - c) w celu zachowania obowiązującej na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” zasady czystości obrotów – do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadzać dodatkowo techniczny zapis ujemny,
 - d) operacje gospodarcze dotyczące przekazania przez Gminę środków pieniężnych na rzecz spółki komunalnej ujmować zapisem księgowym Wn 240 „Pozostałe rozrachunki” i Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” w dacie przelewu, a następnie w dacie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego objęte udziały w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego ujmować jako długoterminowe aktywa finansowe na koncie 030 „Długoterminowe aktywa finansowe”

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1911, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

zapisem księgowym Wn 030 i Ma 240, mając na uwadze również art. 262 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych¹⁷.

5. Zapewnić właściwy obieg dowodów księgowych mając na uwadze, aby zdarzenia gospodarcze w szczególności dotyczące zmian w stanie środków trwałych w wyniku zakończenia inwestycji były ujmowane w księgach rachunkowych we właściwym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
6. Grunty wyceniać nie rzadziej niż na dzień bilansowy wg cen nabycia, a jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny – jego wyceny dokonywać według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu, mając na uwadze że każdy składnik aktywów ujęty w księgach to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, stosownie do art. 28 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 28 ust. 2 i art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości.
7. Rzetelnie prowadzić księgi rachunkowe, aby stan rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług wynikający z ksiąg odzwierciedlał stan rzeczywisty, stosownie do art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
8. W polityce rachunkowości Urzędu ustalić zasady ewidencji zdarzeń gospodarczych dotyczących rozliczeń scentralizowanego podatku VAT, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy o rachunkowości oraz § 20 ust. 1 pkt 1, 2,3, 4 lit. b) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. mając na uwadze zapewnienie w zakresie rozliczeń VAT rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych i wykazywanie zgodnie z treścią ekonomiczną danych w sprawozdaniu finansowym.
9. Przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁸ i sprawozdania budżetowe sporządzać rzetelnie oraz wykazywać w nich dane wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia, a w szczególności:
 - a) jako dochody otrzymane wykazywać w sprawozdaniu Rb-27S kwoty dochodów otrzymanych na rachunek bankowy jednostki w okresie sprawozdawczym, pomniejszone o dokonane zwroty, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5, ust. 2 pkt 1 lit. c), pkt 2 lit c), ust. 4 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - b) w sprawozdaniu Rb-27S, a w konsekwencji w również sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych przez Gminę ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) z uwzględnieniem złożonych w trakcie roku budżetowego korekt deklaracji, mając na uwadze przepisy § 3 ust. 1 pkt 9-10 i pkt 12 oraz § 7 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.
10. Dokonać weryfikacji wykazanych kwot skutków obniżenia górnych stawek podatku rolnego i od środków transportowych od osób prawnych oraz podatku od nieruchomości, podatku rolnego i od środków transportowych od osób fizycznych za 2017 r. w zakresie uwzględnienia przy ich wyliczeniu ewentualnych korekt deklaracji/informacji złożonych przez podatników

¹⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 505

¹⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 109 ze zm.

w 2017 r. za lata ubiegłe. Sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-27S i Rb-PDP za 2017 r. oraz za lata 2015-2016 i przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach, w terminie 5 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 24 ust. 6 i ust. 9 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia. Do sprawozdań dołączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt ze wskazaniem, że zostały one dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

11. W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania wykazywać prawidłowo obliczoną kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, stosownie do § 12 pkt 5 lit. d) „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r.
12. Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów i odpowiednio ją dokumentować, stosownie do art. 26 ust. 1 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości mając na uwadze, że:
 - środki trwale podlegają inwentaryzacji w drodze spisu z natury, przy czym grunty oraz środki trwale, do których dostęp jest znacznie utrudniony lub przeprowadzenie ich spisu z natury z przyczyn uzasadnionych nie jest możliwe oraz wartości niematerialne i prawne – inwentaryzowane winny być drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 1 i 3 tej ustawy,
 - należności podlegają inwentaryzacji drogą uzyskania potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy, z wyjątkiem należności spornych i wątpliwych, należności od osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, które inwentaryzowane są drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 tej ustawy,
 - długoterminowe aktywa finansowe podlegają inwentaryzacji drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.
13. Spłaty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych wykazywać za poszczególne lata w kolumnie 14.1 „Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w poz. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych” załącznika do WPF wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego w kwotach zgodnych z harmonogramami spłat określonych w umowach celem zachowania realistyczności WPF, stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.
14. W deklaracjach Urzędu Miejskiego na podatek od nieruchomości wykazywać rzetelne dane w zakresie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, których użytkownikiem wieczystym jest Gmina oraz nieruchomości będących w posiadaniu samoistnym Gminy, podlegających opodatkowaniu stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w związku z art. 21 ust. 1 ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne.

Ponadto w deklaracjach wykazywać prawidłowe dane w zakresie nieruchomości pozostających w zasobie gminnym, nierozdysponowanych na rzecz osób trzecich, zwolnionych ustawowo z podatku od nieruchomości, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 15 tej ustawy.

15. Sporządzić korekty deklaracji Urzędu Miejskiego na podatek od nieruchomości za 2017 i 2018 r. zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 w związku z art. 6 ust. 9 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Uregulować zaległy podatek od nieruchomości za lata 2017-2018.
16. Na szczegółowych kontach podatników dokonywać zapisów zgodnie ze stanem rzeczywistym, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości przy czym przypisu podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych dokonywać pod datą faktycznego doręczenia decyzji podatnikowi, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 2, art. 133 § 1 i art. 212 Ordynacji podatkowej.
17. Podejmować czynności mające na celu dochodzenie należności z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego i nie dopuszczać do przedawnienia tych należności określonego w art. 40d ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych oraz podejmować czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych celem wyegzekwowania należnych jej wierzytelności stosownie do art. 6 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.
18. W prawidłowej wysokości naliczać i przekazywać odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych przyjmując prawidłową przeciętną liczbę zatrudnionych, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz prawidłową wysokość odpisu podstawowego na ZFŚS na jednego zatrudnionego zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy.
19. Podjąć wraz z kierownikami jednostek nieposiadających osobowości prawnej niezbędne działania i uregulować formę władania nieruchomościami gminnymi, przekazując jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej w trwały zarząd nieruchomości niezbędne do wykonywania ich statutowej działalności w trwały zarząd, stosownie do art. 43 ust. 1 i ust. 5, w związku z art. 4 pkt 10 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
20. Upoważnić kierowników jednostek budżetowych do otwarcia rachunków bankowych we wskazanym banku obsługującym budżet, stosownie do art. 68 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo oświatowe.
21. Środki na wydatki na realizację planów finansowych przekazywać z rachunku budżetu bezpośrednio na rachunki bankowe poszczególnych jednostek mając na uwadze art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz art. 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.
22. Ewidencję szczegółową kont 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
23. Egzekwować od Samorządowego Centrum Usług Wspólnych:
 - a) bilanse, rachunki zysków i strat, zestawienia zmian w funduszu jednostki oraz informacje dodatkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego jednostki samorządu terytorialnego sporządzone dla poszczególnych jednostek obsługiwanych, zgodnie z § 23 ust. 1 i § 33 ust. 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- b) jednostkowe sprawozdania budżetowe Rb-27S oraz Rb-28S, sporządzane odrębnie dla poszczególnych jednostek obsługiwanych, stanowiące podstawę sporządzania sprawozdań zbiorczych, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
 - c) jednostkowe sprawozdania w zakresie operacji finansowych Rb-N i Rb-Z, sporządzane odrębnie dla poszczególnych jednostek obsługiwanych, stanowiące podstawę sporządzania sprawozdań łącznych, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
24. Konsekwentnie realizować wnioski pokontrolne wydane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Kielcach, mając na celu usunięcie w sposób trwały nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych w jednostce.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Do wiadomości:

Rada Miejska w Jędrzejowie

ZASTĘPCA PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
mgr Zbigniew Nekas